

معاون میراث فرهنگی کشور:

ثبت ملی ۶ هزار و ۳۲۶ اثر فرهنگی تاریخی در دولت تدبیر و امید صورت گرفت

معاون میراث فرهنگی کشور با بیان اینکه تا کنون ۳۸ هزار و ۷۱۱ اثر در قالب آثار منقول، غیرمنقول، طبیعی و ناملموس در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است، گفت: از این تعداد هزار و ۸۲۲ اثر در دولت یازدهم و ۴ هزار و ۵۰۴ اثر در دولت دوازدهم ثبت شده است.

به گزارش سایت خبری پرسون، روند برنامه‌ریزی ثبت آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی در فهرست ملی و فهرست جهانی در دولت تدبیر و امید از مهمترین برنامه‌های دولت یازدهم و دوازدهم در هشت سال گذشته بوده است؛ آثاری که ثبت و معرفی آنها نه تنها منجر به جذب گردشگر و توسعه گردشگری فرهنگی می‌شود که ایران عموماً در این گروه از گردشگری قرار می‌گیرد، شان و جایگاه فرهنگی کشور را در جوامع بین‌المللی ارتقا می‌دهد؛ روندی که در دولت تدبیر و امید تعداد آثار ملموس ثبتی ایران را از ۱۶ به ۲۴ اثر جهانی و آثار ناملموس را از ۱۰ به ۱۶ اثر جهانی رساند. این درحالی است که ۳۸ هزار و ۷۱۱ اثر در قالب آثار منقول، غیرمنقول، طبیعی و ناملموس در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی رویه‌ها و روندهای تشکیل پرونده برای ثبت آثار را مطابق با برنامه ریزی و ظرفیت‌های سالانه ثبت در فهرست جهانی یونسکو با ضرورت و سرعت بیشتری پیگیری می‌کند.

محمدحسن طالبیان درباره برنامه معاونت میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در حوزه ثبت آثار فرهنگی تاریخی گفت: در این دوره فرایندهای اجرایی ثبت و تعیین حریم را بازبینی و اصلاح کردیم. بر همین اساس دستورالعمل‌های اجرایی مرتبط با حوزه ثبت و حریم بروزرسانی و به ابلاغ شده است.

معاون میراث فرهنگی کشور درباره تشکیل پرونده‌ها برای ثبت در فهرست میراث جهانی اظهار داشت: تلاش کردیم فهرست میراث جهانی کشور از تنوع بیشتری برخوردار شود که این سیاست بر اساس دستورالعمل اجرایی کمیته میراث جهانی اتخاذ شده است که تنوع در فهرست‌های جهانی را مورد تاکید قرار می‌دهد. در این راستا می‌توان به قرارگیری آثار طبیعی شاخص کشور در فهرست میراث جهانی یا پرونده میراث صنعتی راه آهن، منظر فرهنگی هورامان یا اورامانات و یا منظر باستان‌شناسی ساسانی فارس اشاره کرد.

وی توضیح داد: در هشت سال گذشته شوراهای ملی ثبت و حریم را به صورت منطقه‌ای و منظم برگزار کردیم، البته این روند در سال ۹۹ با توجه به شیوع کرونا با مشکلاتی مواجه شد اما علیرغم همه مشکلات در سه سال گذشته و حتی در شرایط کرونایی سال گذشته در حوزه ثبت و حریم جهش کیفی و کمی قالب توجهی داشته ایم.

ثبت ملی ۴۱۲ اثر طبیعی و ۱۰۱۵ اثر فرهنگی ناملموس

طالبیان گفت: در مجموع تعداد ۳۸ هزار و ۷۱۱ اثر در قالب آثار منقول، غیرمنقول، طبیعی و ناملموس در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است که از این تعداد ۱۸۲۲ اثر در دولت یازدهم و ۴۵۰۴ اثر در دولت دوازدهم به تفکیک ۱۶۷۸ اثر غیرمنقول، ۱۳۹۹ اثر منقول، ۴۱۲ اثر طبیعی و ۱۰۱۵ اثر ناملموس بوده است.

طبق آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مصوب، شورای ملی ثبت آثار، بررسی و تصویب شرایط و ارزش ثبت آثار در چهار حوزه آثار غیرمنقول (اماکن تاریخی فرهنگی)، آثار منقول (اموال فرهنگی و اشیای تاریخی)، آثار طبیعی (مناظر بدیع جغرافیایی، محوطه‌های طبیعی-تاریخی، پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی، جانوری و زیستگاه‌ها) و آثار ناملموس (رویدادها، مراسم و آیین‌های معنوی و فرهنگی، آواها و ...) در فهرست ملی را در بر می‌گیرد.

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی رییس شورا، معاون میراث فرهنگی نایب رییس و مدیرکل دفتر ثبت آثار و حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی به عنوان دبیر شورا هستند که جلسات آن به صورت دوره‌ای و بر اساس پرونده‌های موضوعی با حضور اشخاص حقوقی ثابت، اشخاص حقیقی و تعدادی از صاحب‌نظران و نمایندگان دستگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط با هر پرونده به صورت متغیر تشکیل می‌شود.

ثبت جهانی ۴۰ اثر فرهنگی ملموس و ناملموس

طالبیان همچنین درباره ثبت آثار در فهرست میراث جهانی خاطرنشان کرد: تا کنون ۴۰ اثر شامل ۲۴ اثر ملموس و ۱۶ اثر ناملموس در فهرست جهانی یونسکو به ثبت رسیده است که هنر نگارگری به صورت مشترک با ترکیه، جمهوری آذربایجان و ازبکستان و آیین زیارت کلیسای تادئوس مقدس در سال ۱۳۹۹ در فهرست میراث ناملموس جهانی جای گرفته است.

معاون میراث فرهنگی کشور گفت: پرونده خوشنویسی به صورت ملی و در قالب برنامه پاسداری خوب از میراث ناملموس جهت طرح در اجلاس کمیته میراث ناملموس جهانی ۲۰۲۱ که قرار است در آذرماه سال ۱۴۰۰ در سریلانکا برگزار شود به یونسکو ارسال و در صفحه میراث ناملموس جهانی بارگذاری شده است.

طالبیان بیان کرد: در نوروز ۱۴۰۰ هم ۵ پرونده چند ملیتی جهت طرح در اجلاس ۲۰۲۲ به یونسکو ارسال شده است؛ این پرونده‌ها شامل جشن یلدا به صورت مشترک با کشور افغانستان، ترکمن‌دوزی مشترک با کشور ترکمنستان، نوغان‌داری و ابریشم‌ریسی مشترک با کشور ترکیه و دو پرونده رفع اشکال و اصلاح شده جشن مهرگان به صورت مشترک با کشور تاجیکستان و مهارت ساخت و نواختن عود به صورت مشترک با کشور سوریه است که در پانزدهمین کمیته جهانی میراث ناملموس در آذر ماه سال ۱۳۹۹ (برابر با دسامبر ۲۰۲۰) ریفر شده بود.

وی افزود: تهیه پرونده‌های مشترک چند ملیتی به دلیل استفاده از این سهمیه بنا به اعمال محدودیت‌های سهمیه‌ای یونسکو در ارسال پرونده‌های ملی کشورها به صورت هر دو سال یک بار است.

معاون میراث فرهنگی کشور درباره اولویت برای انتخاب تشکیل و ارسال پرونده آثار برای ثبت در فهرست میراث جهانی گفت: آثار تاریخی غیرمنقول (ملموس) برای ثبت در فهرست میراث جهانی توسط شورای سیاست‌گذاری ثبت انتخاب می‌شوند. این انتخاب براساس سیاست‌های کلان دولت، وضعیت موجود اثر، میزان مطالعات و مستندات موجود از اثر، شرایط حفاظتی اثر و به ویژه هماهنگی‌های مدیریت محلی در جهت حفاظت اثر صورت می‌گیرد.

طالبیان گفت: درحوزه میراث فرهنگی ناملموس هم عناصر مشترک با سایر کشورها شناسایی و سپس مکاتبات لازم با آن کشورها مبنی بر تهیه پرونده مشترک انجام می‌شود و در نهایت عناصر مشترک (پرونده‌های چندملیتی) بدین ترتیب انتخاب می‌شوند. اما پرونده‌های ملی بدلیل محدودیت سهمیه، در راستای سیاست‌های کلان دولت براساس مطالبات عمومی به ویژه صاحب‌نظران، توسط شورای سیاست‌گذاری انتخاب و اولویت‌بندی می‌شوند.

نوروز اثربخش ترین راه گسترش صلح، دوستی و همبستگی

طالبیان با اشاره به آیین نوروز به عنوان نخستین میراث فرهنگی ناملموس ثبت شده ایران و مشترک با یازده کشور دیگر در فهرست جهانی یونسکو گفت: نوروز جان کلام صلح و دوستی و همبستگی و امید است. این میراث زنده که امروز به همه مردان جهان تعلق دارد دشمنی را می‌زداید و مهربانی را گسترش می‌دهد. اکنون، نوروز تنها یک آیین یا جشن آغاز سال نیست، بلکه یک بنیان فکری و یک شیوه نگرش به روابط انسانی و سیاست‌گذاری‌ها است که می‌تواند در مقیاس کشوری، منطقه‌ای و جهانی تاثیرگذار باشد.

وی افزود: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان عالی‌ترین نهاد فرهنگی و مسئول حفاظت از داشته‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، بر آن است تا از تمام امکانات و توانمندی‌های خود برای ترویج فرهنگ نوروز و تقویت ریشه‌های مشترک فرهنگی میان ملت ایران و دیگر ملت‌های جهان استفاده کند.

معاون میراث فرهنگی کشور تاکید کرد: نوروز در نگاه کلان به عنوان یک دیپلماسی فرهنگی، اثربخش‌ترین راه گسترش صلح و دوستی و همبستگی میان مردم جهان خواهد بود که بی تردید می‌تواند نقش کلیدی و تاثیرگذار داشته باشد.